

Sygn. akt VI Gz 103/16

POSTANOWIENIE

Dnia 31 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Barbara Frankowska

Sędziowie: SSO Beata Hass-Kloc

SSO Anna Walus – Rząsa (spr.)

Protokolant: asyst. sędziego Agnieszka Wasilewska – Kardyś

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2016 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: I. sp. o.o. w W.

przeciwko: I. – R. sp. o.o. w R.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie

V Wydziału Gospodarczego z dnia 15 lutego 2016 r., sygn. akt V GC 2334/15

postanawia:

oddalić zażalenie

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Rzeszowie zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 § 1 kpc.

W uzasadnieniu wskazał, że pozwem z dnia 4 listopada 2014 r. powód (...) Sp. z o.o. w W. wniósł o zapłatę kwoty 62 606,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami przeciwko pozwanemu (...) Sp. z o.o. w R., tytułem umowy realizacyjnej nr (...). Pomiędzy tymi samymi stronami, w tych samych rolach procesowych przed Sądem Okręgowym w Rzeszowie toczy się postępowanie o zapłatę kwoty 98 407,26 zł tytułem zawartej pomiędzy stronami umowy realizacyjnej nr (...), która została podpisana przez strony w dniu 26 kwietnia 2012 r., jej przedmiotem było wykonanie prac szczegółowo opisanych w treści umowy w ramach Budynku Wielorodzinnego z usługami w W. przy ul. (...).

Sąd Rejonowy wskazał, że powód swoje roszczenie przed Sądem Rejonowym jak i Sądem Okręgowym opiera na tożsamyh środkach dowodowych. Pozwany zaś w każdej z tych spraw wnosi o oddalenie powództwa w całości opierając swoje stanowisko na zarzucie potrącenia.

Dalej wskazał, że ma świadomość, iż w przedmiotowej sprawie V GC 2334/15 możliwym jest rozstrzygnięcie kwestii spornych bez wcześniejszego rozstrzygnięcia kwestii prejudycjalnych przez Sąd Okręgowy. Nie występuje klasyczny prejudykat, od którego zależy wynik innego postępowania. Jednakże po rozważeniu wielu aspektów sprawy, w tym

tych podniesionych przez pozwanego we wniosku o zawieszenie uznał, iż zasadnym i celowym jest zawieszenie postępowania w niniejszej sprawie do momentu rozstrzygnięcia sprawy VI GC 55/15 przez sąd wyższej instancji.

Sąd Rejonowy powołał się na zasady ekonomii procesowej i postulat sprawnego działania zapewniającego postępowaniu odpowiednią dynamikę przy możliwie oszczędnym wykorzystaniu sił ludzkich i środków finansowych i obniżenie społecznych kosztów wymiaru sprawiedliwości.

W przedmiotowej sprawie na obecnym etapie wyznaczono zaledwie pierwszą rozprawę. Strony postępowania zaoferowały dość szeroki materiał dowodowy oraz złożyły liczne wnioski o przeprowadzenie dowodów min. z zeznań świadków oraz z opinii biegłych sądowych. Przed Sądem Okręgowym zaś przeprowadzono większość dowodów z osobowych źródeł dowodowych i przekazano akta do zaopiniowania biegłym. Sąd wyższej instancji przeprowadzał postępowanie dowodowe na podstawie tożsamyh środków dowodowych, w tym tych samych świadków.

Niemniej jednak w/w argument wymaga uzupełnienia o skutek jaki wywoła określone rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego zwłaszcza w przedmiocie uwzględnienia zarzutu potrącenia bądź nieuwzględnienia. Mowa tutaj o skutkach dla stron, które na bazie tamtego orzeczenia podejmą ewentualne decyzje procesowe- bezpośrednio wpływające na wynik niniejszego postępowania.

Sąd Rejonowy wskazał, że zawieszenie postępowania przyczyni się do eliminacji przewlekłości, głównie tych o charakterze organizacyjnym a także prowadzi do redukcji kosztów postępowania sądowego i nakreśli stronom kierunek dalszego postępowania w niniejszej sprawie.

Powyższe postanowienie zaskarżył w całości powód wnosząc o jego uchylenie i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Powód zarzucił naruszenie:

- art. 233 § kpc w zw. z art. 177 § 1 kpc poprzez dowolne nieoparte na podstawie wszechstronnego rozważenia materiału zebranego w sprawie uznanie, iż w przedmiotowej sprawie istnieją podstawy do zawieszenia postępowania z urzędu , pomimo iż rozstrzygnięcie sprawy o sygn. akt V GC 2334/15 nie zależy od wyniku innego toczącego się postępowania t.j. postępowania o sygn. akt VI GC 55/15 prowadzonego przed Sądem Okręgowym w Rzeszowie,

- art. 173 , 174,175,175¹, 176,177, 178 kpc poprzez wydanie postanowienia o zawieszeniu postępowania nie na podstawie przesłanek przewidzianych w w/w przepisach , a w konsekwencji , poprzez wydanie postanowienia o zawieszeniu postępowania na podstawie przepisów nieznanym ustawie,

- art. 235 § 1 kpc poprzez zaniechanie przez Sąd przeprowadzenia postępowania dowodowego w sprawie poprzez wydanie postanowienia o zawieszeniu postępowania w sprawie o sygn. akt V GC 2334/15 , uzasadniając to oczekiwaniem na wynik postępowania dowodowego w sprawie toczącej się przed innym sądem t.j. Sądem Okręgowym w Rzeszowie, sygn. akt VI GC 55/15, od której rozstrzygnięcia nie zależy wynik postępowania w niniejszej sprawie.

W uzasadnieniu skarżący rozwinął argumenty na poparcie podniesionych zarzutów.

W odpowiedzi na zażalenie powoda, pozwany wniósł o jego oddalenie podnosząc, iż orzeczenie Sądu Okręgowego, który będzie badał te same kwestie t.j. zakres wykonanych prac i zarzut potrącenia i znajdujące się na bardziej zaawansowanym stopniu będzie miało wpływ na postępowanie w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 177 § 1 kpc Sąd może zawiesić postępowanie z urzędu jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego toczącego się postępowania cywilnego.

Przesłanką zawieszenia postępowania na powyższej podstawie jest sytuacja, gdy równocześnie toczą się co najmniej dwa postępowania cywilne, rozstrzygnięcie rozpoznawanej sprawy zależy od wyniku innego toczącego się postępowania cywilnego, a za zawieszeniem postępowania przemawiają względy celowości.

W obu sprawach powód dochodzi od pozwanego roszczenia o zapłatę w oparciu o umowę realizacyjną nr (...) w przedmiotowej sprawie kwoty 62 605,44 zł. tytułem wynagrodzenia częściowego w oparciu o fakturę VAT nr (...), w sprawie VI GC 55/15 wynagrodzenia pozostałego do zapłaty objętego fakturą końcową VAT nr (...) w wysokości 81 185,76 zł. oraz kwoty 17 221,50 zł. z tytułu zwrotu kaucji gwarancyjnych. Pozwany w obu sprawach broni się m.in. zarzutem potrącenia tej samej kary umownej z tytułu nieterminowej realizacji przedmiotu umowy.

Wierzytelność ta jest sporna, przy czym spór co do w/w wierzytelności poddany pod osąd przed Sądem Okręgowym, jest na dalszym etapie.

Oczywistym jest, iż zasądzenie wierzytelności prawomocnym orzeczeniem wzmacnia pozycję potrącającego, gdyż właśnie ze względu na powagę rzeczy osądzonej dłużnik nie może kwestionować ani samego istnienia, ani wysokości swego zobowiązania. Ze względu na quasi-egzekucyjny charakter instytucji potrącenia, potwierdzenie wierzytelności prawomocnym orzeczeniem sprawia, że przedstawienie jej do potrącenia musi być uwzględnione. Sąd Okręgowy miał na uwadze, że w sprawie VI GC 55/15 sporna wierzytelność z tytułu kary umownej objęta jest wyłącznie zarzutem potrącenia. Sąd Okręgowy miał także na uwadze, że charakter zarzutu potrącenia budzi tak w orzecznictwie jak i w doktrynie kontrowersje. W prawie procesowym nie uregulowano wprost prawomocności wyroku co do roszczeń przedstawionych do potrącenia. Wskazać jednak należy na poglądy pojawiające się także w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a to iż zarzut potrącenia powinien być traktowany w sposób szczególny. Wskazano wręcz, iż wywołuje identyczne skutki jak zgłoszenie roszczenia w drodze powództwa, w tym np. w zakresie zawisłości sprawy, a jego rozstrzygnięcie co do roszczenia przedstawionego do potrącenia stwarza stan powagi rzeczy osądzonej. /uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24.07.2013 r. sygn. V CZ 44/13/. Nie podzielać tak daleko idącego i kategorię wniosku, należy jednocześnie co do zasady mieć na uwadze, iż udzielenie raz ochrony prawnej określonego prawu podmiotowemu, co najmniej poddaje w wątpliwość możliwość ponownego badania zasadności roszczenia wynikającego z tego prawa.

Moc wiążąca prawomocnego orzeczenia zapadłego między tymi samymi stronami w nowej sprawie o innym przedmiocie polega na zakazie dokonywania ustaleń i ocen prawnych sprzecznych z osądzoną sprawą (art. 366 kpc) / wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2010 r. II PK 249/09/. Mocą wiążącą objęte jest to, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia. Moc wiążącą uzyskuje bowiem rozstrzygnięcie o żądaniu w powiązaniu z jego podstawą faktyczną i w kolejnym postępowaniu sąd ma obowiązek przyjąć, że istotna z punktu widzenia zasadności żądania kwestia kształtowała się tak, jak to zostało ustalone w prawomocnym wyroku. Konsekwencją jest niedopuszczalność ponownej oceny prawnej co do okoliczności objętych prawomocnym rozstrzygnięciem /V CSK 6/14 Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z 2014-11-20/.

Jednocześnie też należy mieć na uwadze, że ewentualne uwzględnienie zarzutu potrącenia ma wpływ na ocenę prawną samego powództwa, a ta wyrażona jest przecież w sentencji orzeczenia. Uwzględnienie zarzutu potrącenia oznacza, iż podstawy roszczenia w tym okoliczności faktyczne i stosunek prawny leżące u jego źródła zostały właśnie poddane pod osąd i pozytywnie zweryfikowane przez Sąd, który tym samym już raz rozstrzygnął o zasadzie odpowiedzialności dłużnika.

Nie jest właściwa sytuacja, w której analogiczne stany faktyczne zostają odmiennie ocenione przez różne sądy. Nawet zatem przy założeniu, iż zakres wiążący prawomocnego wyroku nie dotyczy uzasadnieniem wyroku innego sądu, czyli przesłanek faktycznych i prawnych przyjętych za jego podstawę, w tym dotyczących zarzutu potrącenia, to na sąd rozpoznającym sprawę później nałożony jest obowiązek szczególnie wnikliwego i rozważnego osądu, uwzględniającego także argumenty, które prowadziły do odmiennych wniosków oraz wyjaśnienia przyczyn odmiennych ocen. Nie uzasadnia to ignorowania stanowiska zajętego przez sąd cywilny w uzasadnieniu sprawy, lecz oznacza, że uwzględniając je sąd powinien dokonać własnych wszechstronnych ustaleń i samodzielnych ocen .

Jak to wskazano na wstępie za zawieszeniem postępowania powinny także przemawiać względy celowości (tak SN w postanowieniu z dnia 17.11.1981r. I CZ 119/81). Kryterium przemawiającym za istnieniem celowości zawieszenia postępowania jest m.in. uniknięcie wydania sprzecznych orzeczeń, zbędność wydawania orzeczenia, oszczędzenie czasu oraz kosztów postępowania poprzez zaniechanie dwukrotnego orzekania w tych samych kwestiach, itd. Zależność prejudycjalna postępowania cywilnego od wyniku innego postępowania cywilnego występuje wtedy, gdy kwestia będąca lub mająca być przedmiotem innego postępowania (prejudycjalnego) stanowi element podstawy faktycznej rozstrzygnięcia sprawy w postępowaniu cywilnym (chodzi tu o fakty lub dowody faktów). Charakter relacji zachodzącej pomiędzy zagadnieniem prejudycjalnym oraz przedmiotem postępowania cywilnego jest taki, że bez uprzedniego rozstrzygnięcia kwestii prejudycjalnej niemożliwe jest rozstrzygnięcie sprawy w toczącym się postępowaniu (tak SA we Wrocławiu w postanowieniu z dnia 24.02.2014r. sygn. akt I ACz 272/14).

Rozważając zasadność zawieszenia postępowania w przedmiotowej sprawie, co istotne nie przesądzając w żadnym stopniu o kierunku dalszego postępowania, Sąd miał na uwadze, iż niewątpliwie dla rozstrzygnięcia obydwu spraw konieczne jest uprzednie rozstrzygnięcie w zakresie roszczenia o zapłatę kary umownej, przy czym postępowanie toczące się przed Sądem Okręgowym w Rzeszowie, znajduje się na o wiele dalszym etapie, w jego toku przeprowadzono co najmniej część postępowania dowodowego, w tym powołano kolejne dowody z opinii biegłego sądowego.

Wobec tego, że w świetle powyższych rozważań, rozstrzygnięcie kwestii kary umownej w sprawie VI GC 55/15 nie pozostaje bez wpływu na wynik rozpoznawanej sprawy niniejszej, w ocenie Sądu Okręgowego przyczyną zawieszenia postępowania jest zależność prejudycjalna, prowadzenie zaś postępowania dowodowego na obecnym etapie postępowania w sprawie VI GC 2334/15 na tożsame okoliczności faktyczne byłoby niecelowe.

Należy zatem uznać, że spełniona została przesłanka określona w art. 177 § 1 pkt 1kpc, a tym samym na gruncie stanu faktycznego niniejszej sprawy istniały podstawy do zawieszenia postępowania.

Mając na uwadze powyższe rozważania i okoliczności zasadnym jest przyjęcie, że przesłanki zawieszenia postępowania z art. 177 §1 pkt 1 kpc zostały spełnione i nie można podzielić zarzutu zażalenia, że przepis ten został naruszony.

Mając na uwadze powyższe zażalenie oddalono na mocy art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc.